

ร่าง พ.ร.บ. ควบคุมการดักฟังฯ : เสรีภาพ ที่อาจถูกคุมขัง*

โดย ธัญศักดิ์ ณ นคร ทนายความ

หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน

วันที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ ปีที่ ๒๙ ฉบับที่ ๑๐๓๓๓๕

ตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้ยก
ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการดักฟังข้อมูล
ข่าวสารเพื่อการสืบสวนหรือสอบสวนคดีอาญา
พ.ศ. ขึ้น ผู้เขียนทราบว่ามีกรสัมมนาแสดง
ความเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไป
แล้วแต่เนื้อหาสาระในการสัมมนา ตลอดจน
รูปแบบและรายละเอียดจะเป็นเช่นไร ข้อคิดเห็น
ของผู้เข้าร่วมสัมมนาเป็นไปในทิศทางไหน
ไม่เป็นที่รับรู้ของประชาชนในวงกว้างมากนัก

ผู้เขียนก็เกือบตกข่าวนี้ไปเช่นกัน
บังเอิญเปิดเว็บไซต์ของสภาทนายความเห็น
แถลงการณ์คัดค้านของสภาทนายความ
เรียกร้องให้ประชาชนพิจารณาความถูกต้องใน
หลักการและเหตุผล โดยเฉพาะวิธีการใช้
กฎหมายดังกล่าวว่าสอดคล้องกับมาตรฐานของ
นานาชาติหรือไม่ทั้งได้ตั้งข้อรังเกียจ
ในประเด็นดังต่อไปนี้

* นางสาวจุฬารัตน์ ยะปะนัน นิติกร
กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย สำนักกฎหมาย รวบรวม.

เสรีดกกฎหมายหน้ารัฐ

ประเด็นที่หนึ่ง สภาทนายความเห็น
ว่า ชื่อพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่เหมาะสม เป็น
การชี้ให้เห็นว่า การสืบสวนสอบสวน
คดีอาญา ควรให้มีการดักข้อมูลข่าวสารกันได้
ซึ่งโดยหลักการแล้ว รัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๔๐ มาตรา ๓๗ ได้
กำหนดห้ามไว้อย่างชัดเจน เว้นแต่อาศัยอำนาจ
ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อรักษา
ความมั่นคงของรัฐ หรือเพื่อรักษาความสงบ
เรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน
และสอดคล้องกับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิ
มนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ข้อ ๑๒ ที่กำหนด
ว่า "บุคคลต้องไม่ถูกละเมิดในสิทธิส่วนตัว
ส่วนครอบครัว ส่วนที่อยู่อาศัย หรือส่วน
เอกสาร..." ซึ่งประเทศไทยเป็นสมาชิกและให้
การรับรอง

ประเด็นที่สอง สภาทนายความเห็น
ว่า ข้อยกเว้นในบทบัญญัติของรัฐแห่ง
ราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๗ ที่ยกเว้นให้มี
กฎหมายเพื่อการตรวจกักและการล่วงรู้ข้อมูล

ข่าวสารได้ เฉพาะเพื่อการรักษาความมั่นคงของรัฐ หรือเพื่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ซึ่งต้องพิจารณาเป็นกรณีไป มิใช่ ออกเป็นพระราชบัญญัติเพื่อครอบคลุมการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาทุกประเภทตามหลักการก่อนแล้ว จึงไปเขียนรวบรัดเอาไว้ว่า คดีที่ดำเนินการดักฟังได้ ให้ไปกำหนดเป็นกฎกระทรวงอีกทีหนึ่ง ซึ่งเป็นการเขียนกฎหมายให้อำนาจเจ้ากระทรวงไว้มากมายและกว้างขวาง เปรียบเสมือนให้รัฐสภาลงลายมือชื่อไว้ในเช็คเปล่า แล้วให้ฝ่ายบริหารบ้านเมืองไปกรอกตัวเลขเอาเอง ผลในบั้นปลายจะเป็นเช่นไร น่าจะรู้กันล่วงหน้า ในประเด็นนี้ สภานายความเห็นว่า หากจำเป็นต้องใช้กฎหมายฉบับนี้ ยังเรียกร้องให้แก้ไขมาตรา ๔ ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ด้วย โดยให้ประธานศาลฎีกาเป็นผู้รักษาการกฎหมายฉบับนี้ ไม่ควรเป็นอย่างยิ่งที่จะให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการ และให้ศาลยุติธรรมเป็นผู้อนุมัติการดักฟังเพื่อการสืบสวนหรือสอบสวนเป็นรายคดีๆ ไป เพื่อเป็นหลักประกันสิทธิ เสรีภาพ ของประชาชน มิใช่ให้ฝ่ายบริหารเป็นผู้กำหนด และตีความเอาเองว่า คดีเช่นใดเป็นคดีความมั่นคงของรัฐ

ประเด็นที่สาม สภานายความได้เรียกร้องให้มีการเสนอความเห็นต่อประชาชนในวงกว้างเพื่อเจ้าของประเทศได้ร่วมกันพิจารณาก่อนประกาศใช้อีกด้วยผู้เขียนเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นเจ้าภาพยกร่าง แม้จะอ้างว่าเป็นกฎหมายที่มีความจำเป็นเพื่อความมั่นคงของรัฐ แต่เป็นกฎหมายที่กระทบต่อสิทธิเสรีภาพในการติดต่อสื่อสารของประชาชน ไม่แตกต่างไปจากสิทธิเสรีภาพในเนื้อตัวร่างกายและความเป็นอยู่

ส่วนตัวอันเกิดจากการจับกุม การคุมขัง และการค้น

หากปล่อยให้ฝ่ายบริหารมีอำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาดในการใช้กฎหมายโดยไม่มีศาลยุติธรรมคอยตรวจสอบแล้ว การตีความว่าคดีใดเป็นคดีความมั่นคงของรัฐ หรือคดีใดเป็นคดีความมั่นคงของรัฐบาล อาจผิดเพี้ยนไปได้มีบทเรียนให้จดจำมามากต่อมากกระบวนการยุติธรรมที่อยู่ในมือของฝ่ายบริหารหรือฝ่ายการเมือง ควรให้ศาลยุติธรรมคอยตรวจสอบและถ่วงดุลเสมอครับ

